

PRAVILNIK

O ŠUMSKOM REDU

("Sl. glasnik RS", br. 38/2011, 75/2016 i 94/2017)

1. Uvodne odredbe

Član 1

Ovim pravilnikom bliže se propisuje način sprovođenja šumskog reda.

Član 2

Šumski red je stanje šume koje obezbeđuje uslove za njeno održavanje, obnavljanje i unapređivanje, a naročito za zaštitu od požara, biljnih bolesti i štetočina i za zaštitu zemljišta od nastanka i razvijanja erozionih procesa.

Radi obezbeđivanja uslova iz stava 1. ovog člana sprovode se preventivne mere zaštite podmlatka i dubećih stabala tokom seče, izrade, primicanja, privlačenja i uskladištenja šumskih sortimenata, zaštite vodotoka i infrastrukture, mere zaštite zemljišta od nastanka erozionih procesa, mere radi sprečavanja pojava požara, biljnih bolesti i štetočina, kao i drugih štetnih posledica koje mogu nastati zbog elementarnih nepogoda.

Član 3

Ako se šumski red poremeti na bilo koji način, korisnik, odnosno sopstvenik šume uspostavlja šumski red najkasnije u roku od 15 dana od dana kada je šumski red poremećen.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ako je poremećaj šumskog reda takav da stvara povećanu mogućnost za nastanak šumskog požara ili za otežavanje blagovremenog otkrivanja pojave i efikasnog gašenja šumskih požara, korisnik, odnosno sopstvenik šuma uspostavlja šumski red odmah po nastanku poremećaja.

2. Održavanje, obnavljanje i unapređivanje stanja šuma

Član 4

Seča stabala, izrada, izvoz, iznošenje i privlačenje drveta i drugi način pomeranja drveta sa mesta seče, vrše se u vreme i na način kojim se obezbeđuje najmanje oštećenje okolnih stabala, podmlatka, zemljišnog pokrivača, ostale flore, faune i objekata, kao i sprečavanje zagađivanja zemljišta organskim gorivima i motornim uljem.

Član 5

Vreme, način i vrsta seče šuma određuje se planom razvoja šumske oblasti (u daljem tekstu: plan razvoja), osnovom gazdovanja šumama (u daljem tekstu: osnova), odnosno programom gazdovanja šumama (u daljem tekstu: program).

Seča obnavljanja šuma, i to: oplodni, naknadni i završni sek, vrši se od 10. septembra tekuće godine do početka vegetacije naredne godine.

Pod početkom vegetacije podrazumeva se početak listanja glavne vrste, odnosno vrsta drveća u sastojini.

Član 6

U cilju zaštite ljudi i sredstava, seča stabala vrši se posle obeležavanja sečišta na kojem će se vršiti seča, lako uočljivim znacima (informativnim tablama i upozorenjima, itd.).

Obaranje stabala vrši se u smeru i na način kojim će posečeno stablo prilikom pada najmanje oštetiti okolna stabla, podmladak i zemljište, kao i samo biti najmanje oštećeno, pri čemu se uzima u obzir i smer izvlačenja šumskih sortimenata.

Opšti smer obaranja stabala određuje se izvođačkim projektom i godišnjim planom.

Član 7

Seča stabala vrši se tako da visina panjeva ne bude veća od jedne četvrtine njegovog prečnika, a na nagnutim terenima visina panjeva merena sa gornje strane od jedne trećine njegovog prečnika.

Posečeno stablo ne može se ostaviti naslonjeno na susedna dubeća stabla.

Član 8

Prilikom izrade drvnih sortimenata prerađuje se drveni materijal čiji je srednji prečnik najmanje 7 cm za liščarske vrste, odnosno najmanje 5 cm za četinarske vrste.

Član 9

Slaganje drvnih sortimenata na sečištu vrši se, po pravilu, na površinama na kojima nema podmlatka ili uz izvozne puteve, odnosno pravce izvlačenja, tako da se podmlatku pričini najmanja šteta.

Slaganje drvnih sortimenata ne može da se vrši uz dubeća stabla.

Član 10

U sastojinama koje su predviđene za seču, prethodno se moraju odrediti i obeležiti trase izvoznih puteva i njihova širina.

Izgradnja vlake vrši se posle obeležavanja pravca vlake, doznake stabala za seču na pravcu vlake, seče, izrade i izvlačenja drvnih sortimenata sa trase vlake, ali isključivo pre redovne seče u odeljenju, odnosno odseku.

Izgradnja vlake širine do 3 m i uzdužnog nagiba do 15°, a izuzetno na kratkim rastojanjima do 25°, može se vršiti samo u delovima sastojine u kojima nema podmlatka.

Izvoz, prenos i drugi način pomeranja drveta sa mesta seče vrši se po vlakama, putevima i pravcima izvlačenja, odnosno iznošenja, koji moraju biti obeleženi na terenu.

Transportna sredstva za izvlačenje i iznošenje drvnih sortimenata ne mogu se kretati po površinama na kojima je došlo do podmlađivanja.

Ako se prilikom montaže žičara, skidera i drugih uređaja u šumi upotrebljava dubeće stablo kao sidrište, onda se to stablo prethodno zaštićuje postavljanjem gumenih podloga ili na drugi način.

Za izrađene drvene sortimente, koji se ne stavljaju odmah u promet izvan šume, određuje se mesto uskladištenja (pomoćna stovarišta).

Član 11

Ako pri vršenju seče, izrade, izvoza, iznošenja i privlačenja drvnih sortimenata dođe do oštećenja podmlatka, u toku tekuće godine uklanjaju se oštećene jedinice (stabalca) iz podmlatka.

Član 12

Šumski otpad je drveni materijal koji se ne prerađuje u drvene sortimente i čiji je srednji prečnik manji od 7 cm za liščarske vrste, odnosno manji od 5 cm za četinarske vrste (krupna granjevina, sitna granjevina i slično), kao i panjevi.

U sastojini gde se vrši seča obnavljanja šume, a radi zaštite podmlatka i dubećih stabala, sprečavanje izazivanja erozije i zaštite od požara, šumski otpad nastao prilikom seče i izrade drvnih sortimenata slaže se na manje gomile, po pravilu na delove zemljišta gde nema podmlatka.

Šumski otpad se ne slaže na izvozne puteve, pravce izvlačenja i panjeve, niti uz dubeća stabla.

Prerada, iznošenje i korišćenje šumskog otpada planira se izvođačkim projektom i godišnjim planom.

3. Zaštita šuma od požara

Član 13

Radi blagovremenog otkrivanja pojave i gašenja šumskih požara, korisnik, odnosno sopstvenik šuma vrši osmatranje i obaveštavanje, a u slučaju pojave požara preduzima mere i aktivnosti za gašenje požara, u skladu sa planom zaštite šuma od požara.

Član 14

U šumama, a naročito u šumama povećane ugroženosti od požara, sprovodeći redovne mere zaštite šuma od požara, korisnik, odnosno sopstvenik šuma izgrađuje i održava protivpožarnu infrastrukturu (pruge, osmatračnice, vodozahvate i druge protivpožarne objekte), u skladu sa planom zaštite šuma od požara.

Član 15

Radi sprečavanja nastanka požara (izazivanja), korisnik, odnosno sopstvenik šuma može u danima ekstremno visokih temperatura ograničiti pristup i kretanje u šumama koje su naročito ugrožene od požara.

Korisnik, odnosno sopstvenik šuma u danima ekstremno visokih temperatura sprovodi aktivna dežurstva utvrđena planom zaštite šuma od požara.

Šume u kojima se ograničava pristup moraju biti vidno obeležene informativnim tablama.

4. Zaštita šuma od biljnih bolesti i štetočina

Član 16

Radi zaštite šuma od pojave i širenja biljnih bolesti i štetočina, korisnik, odnosno sopstvenik šuma odmah po izvršenoj seči stabala četinarara i bresta preduzima sledeće mere:

- 1) skida svu koru sa panjeva;
- 2) uklanja koru i grane četinarara iz šume, ako postoji opasnost od širenja potkornjaka;
- 3) vrši okoranje ili tretiranje izrađenih drvnih sortimenata odgovarajućim zaštitnim sredstvom, ako se u periodu od 1. aprila do 30. septembra ti sortimenti nalaze duže od 15 dana u sečini, odnosno pomoćnom stovarištu. Tretiranje se vrši pre razvoja potkornjaka;
- 4) slaže u gomile okresane grane i skinutu koru.

Član 17

Radi sprečavanja širenja biljnih bolesti i štetočina, korisnik, odnosno sopstvenik šuma pre završetka seče i izrade, izvlačenja ili iznošenja izrađenih šumskih sortimenata iz šume, a posle izvršene doznake i seče, uklanja iz šume sva stabla koja su prilikom seče prelomljena ili u tolikoj meri oštećena da im predstoji sušenje i predstavljaju opasnost za pojavu i širenje biljnih bolesti i štetočina.

Član 18

Radi održavanja optimalnog zdravstvenog stanja šuma, korisnik, odnosno sopstvenik šuma najmanje jednom godišnje vrši pregled šume u kojoj se ne obavlja redovna seča u toku godine i po prethodno izvršenoj doznaci stabala, uklanja sva suva i polusuva stabla ili njihove delove iz šume.

Korisnik, odnosno sopstvenik šuma ne uklanja sva suva i polusuva stabla ili njihove delove iz šume ako je to predviđeno osnovom, odnosno programom radi zaštite biološke raznovrsnosti, odnosno očuvanja ekosistema.

U šumama četinara, u cilju zaštite šuma od potkornjaka, korisnik, odnosno sopstvenik šuma uklanja doznačena zaražena stabla iz šume u roku od 15 dana od dana vršenja doznake.

5. Zaštita zemljišta od nastanka i razvijanja erozionih procesa

Član 19

Seča, izrada i izvoz drvnih sortimenata vrši se na način koji sprečava pojavu erozije.

Ako se kao privremeni izvozni put koristi zemljište sa većim nagibom, na njemu se obezbeđuje odvođenje vode u cilju sprečavanja nastanka ili razvijanja erozije.

Potoci i drugi vodotokovi ne koriste se kao šumski izvozni putevi, izuzev kad se transport drvnih sortimenata vrši splavarenjem.

Član 20

Proseke, izvozni putevi, pomoćna stovarišta, mostovi, propusti, šumski putevi, odvodni kanali, izvori pitke vode i zaštitne ograde za sprečavanje šteta od divljači, dovode se u red najkasnije u roku od tri meseca od obavljene seče, izrade, odnosno izvoza drvnih sortimenata.

Član 21

Korisnik, odnosno sopstvenik šuma može da ukloni biomasu (ostatak nakon seče i izrade drvnih sortimenata, izuzev lišća i četina) iz šume na način koji neće izazvati štete na zemljištu i podmlatku, ako ne ugrožava biološku ravnotežu i opštekorisne funkcije šuma.

6. Završne odredbe

Član 22

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o šumskom redu ("Službeni glasnik RS", br. 106/08, 34/09, 104/09 i 8/10).

Član 23

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

***Samostalni član Pravilnika o izmeni
Pravilnika o šumskom redu***

("Sl. glasnik RS", br. 75/2016)

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

***Samostalni član Pravilnika o izmeni
Pravilnika o šumskom redu***

("Sl. glasnik RS", br. 94/2017)

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".